

Kalendarium dziejów solidarnościowego projektu konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

1992

17 października - mała konstytucja, czyli ustawa konstytucyjna o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym de facto uchyla konstytucję PRL z 22 lipca 1952 roku.

1993

5 grudnia – w sali obrad Rady Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa Kazimierz Barczyk zorganizował i przewodniczył I Ogólnopolskiej Konferencji Centroprawicy „Konstytucja dla III RP”. Prawie 300 uczestnikom konferencji zaprezentowano trzy propozycje nowej ustawy zasadniczej: projekt przygotowany przez Senat, przedstawiony przez senatora Piotra Andrzejewskiego (uczestnika prac COIU „S”); tezy do projektu konstytucji opracowane przez parlamentarzystów Porozumienia Centrum zaprezentował senator Leszek Piotrowski; tezy projektu konstytucji opracowane przez redaktora Stanisława Michalkiewicza reprezentującego Unię Polityki Realnej. Krakowska konferencja dała początek Społecznej Komisji Konstytucyjnej, która opracowała obywatelski projekt konstytucji „Solidarności”. W skład SKK weszli m.in. współpracownicy COIU „S”: Kazimierz Barczyk, Zbigniew Romaszewski, Maciej Rudziński (wiceprzewodniczący Polskiego Towarzystwa Ziemiańskiego). Pomysłodawcą powołania SKK i takich prac legislacyjnych był Kazimierz Barczyk, który nawiązał do modelu i doświadczeń prac COIU „S”, w ramach których w latach 80. opracowano założenia projektu konstytucji „Solidarności”.

1994

5 stycznia - Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” autoryzowała Społeczną Komisję Konstytucyjną swoją uchwałą, włączając się formalnie do jej prac oraz zgłaszając do jej składu dodatkowo kilka osób z kierownictwa „S” na czele z Przewodniczącym „Solidarności” Marianem Krzaklewskim, który objął przewodnictwo Komisji.

5 lutego - pierwsze posiedzenie Społecznej Komisji Konstytucyjnej.

13 kwietnia - na posiedzeniu KK zostały zaprezentowane tezy do projektu konstytucji przygotowywanych przez Społeczną Komisję Konstytucyjną. KK pomimo wiadomości, że rząd odstępuje od popiwku w myśl tez S oraz powołania Komisji Trójstronnej ds. Społeczno-Gospodarczych, postanowiła nie przerywać akcji protestacyjnych.

22 kwietnia - Sejm uchwalił ustawę wprowadzającą konstytucyjną inicjatywę obywatelską. Ustawa stworzyła podstawy prawne do działania Społecznej Komisji Konstytucyjnej. Umożliwiała oficjalne poddanie opracowanego przez Komisję projektu konstytucji pod ogólnonarodową szeroką dyskusję w ramach akcji zbierania podpisów.

18 maja - Społeczna Komisja Konstytucyjna przedstawiła Komisji Krajowej tezy do projektu konstytucji oraz integralny projekt konstytucji. Projekt ten stał się podstawą Obywatelskiego Projektu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, przygotowanego przez NSZZ „Solidarność” i przyjętego przez Komisję Krajową w głosowaniu.

31 maja - kilka tysięcy członków S manifestowało przed URM. Związkowcy domagali się przeprowadzenia referendum w sprawie społecznego projektu konstytucji, uwłaszczenia obywateli oraz oddłużenia przedsiębiorstw państwowych.

4 czerwca – wchodzi w życie Ustawa w sprawie inicjatywy obywatelskiej, która przewidywała, że wykorzystanie obywatelskiej inicjatywy konstytucyjnej będzie możliwe wyłącznie w okresie trzech miesięcy od daty jej wejścia w życie

22 czerwca - KK przyjęła Obywatelski Projekt Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i uchwałę o zbieraniu podpisów pod projektem.

3 września – Marian Krzaklewski jako pełnomocnik zgłasza projekt Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego.

5 września - Marian Krzaklewski złożył w Zgromadzeniu Narodowym listy zawierające 959 270 podpisów popierających projekt konstytucji przygotowany przez „S”; (podpisy zbierano nadal, łącznie zebrano ich ponad 1,5 mln).

22 września – na posiedzeniu Zgromadzenia Narodowego odbyło się pierwsze czytanie przygotowanego przez SKK projektu konstytucji. Prezentujący projekt Marian Krzaklewski podsumował swoje wystąpienie takimi oto słowami: „Obywatelski projekt Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, popierany przez szerokie kręgi społeczeństwa naszego kraju i promowany przez NSZZ „Solidarność”, jest dokończeniem dzieła zainicjowanego w sierpniu 1980 r. – dzieła przywracania niepodległości naszej ojczyźnie, dzieła przywracania wiary w to, że naprawdę jesteśmy gospodarzami we własnym kraju, dzieła odbudowy normalnego, wolnego społeczeństwa, praworządnego państwa, zdrowej gospodarki.”

Odbyło się pierwsze czytanie projektów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wniesionych przez: Komisję Konstytucyjną Senatu I kadencji, Klub Parlamentarny Polskiego Stronnictwa Ludowego oraz koła parlamentarne: Unii Pracy, Mniejszości Niemieckiej, Partii Rencistów i Emerytów „Nadzieja” oraz posłów nie zrzeszonych, Klub Parlamentarny Konfederacji Polski Niepodległej, posłów i senatorów Klubu Parlamentarnego Unii Demokratycznej, posłów i senatorów Sojuszu Lewicy Demokratycznej, prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (druk nr 1), grupę obywateli.

27 września – Michał Drozdek publikuje tekst, w którym czytamy między innymi takie stwierdzenie: „Stworzenie obywatelom możliwości wyboru Konstytucji zależy wciąż jeszcze tylko od dobrej woli ugrupowań mających większość w Parlamencie. Stanowiąc będzie dla nich test na prawdziwość deklaracji odcinających się od praktyk i filozofii politycznej PRL-u, gdzie też mieliśmy wybór „między” listą Frontu Jedności Narodu. Nie ma niemożliwych do przezwyciężenia przeszkód natury prawnej czy organizacyjnej. Przyjęcie proponowanego trybu oddaliłoby moment uchwalenia Konstytucji o kolejne trzy miesiące potrzebne na dalsze zbieranie podpisów. Jest to jednak cena, którą warto zapłacić, żeby naród miał pewność, że został poważnie potraktowany, żeby wiedział, że jest u siebie gospodarzem, że w wolnej Trzeciej Rzeczypospolitej nareszcie naród, a nie ktoś lepiej od niego wiedzący, ustanawiać będzie najważniejsze z praw.”

1 października – na zjeździe „Solidarności” w Mielcu podjęto uchwałę w sprawie poparcia projektu konstytucji.

5 grudnia – w Krakowie odbywa się pierwsza Konferencja Centroprawicy Polskiej poświęcona zagadnieniom przyszłej konstytucji.

7 grudnia - odbyło się posiedzenie Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego. Posiedzenie, które miało trwać 3 dni i pierwotnie planowano, że przyjmie ono jednolity tekst projektu konstytucji, skończyło się po kilku godzinach. Powodem było nie przygotowanie materiałów przez podkomisje, mimo ich bardzo intensywnej pracy na wielogodzinnych posiedzeniach do ostatniej chwili. Przewodniczący Komisji Aleksander Kwaśniewski zaproponował, aby po wysłuchaniu sprawozdań przewodniczących podkomisji, zrobić przerwę w posiedzeniu Komisji, aby w tym czasie podkomisje mogły zakończyć prace.

1995

23 kwietnia – data „Informacji o pracach Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego” przekazanej Marianowi Krzaklewskiemu, Pełnomocnikowi Obywatelskiego Projektu Konstytucji RP.” Dokument podpisał Michał Drozdek, Przedstawiciel w Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego Pełnomocnika Obywatelskiego Projektu Konstytucji.

6 września – data kolejnej „Informacji o pracach Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego” przekazanej Marianowi Krzaklewskiemu, Pełnomocnikowi Obywatelskiego Projektu Konstytucji RP.” Dokument podpisał Michał Drozdek, Przedstawiciel w Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego Pełnomocnika Obywatelskiego Projektu Konstytucji.

4 października – Informacja Michała Drozdka o pracach Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego (notatka nr 12).

1997

8 – 11 lutego - Ośrodek Badania Opinii Publicznej Sp. z o. o. przeprowadza sondaż w sprawie konstytucji.

13 lutego - Sejmowa Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej po czterech latach pracy zakończyła postępowanie wobec gen. Jaruzelskiego i innych autorów stanu wojennego. Głosami posłów SLD i PSL zdecydowano, że komisja proponuje Sejmowi umorzenie postępowania.

25 lutego – na posiedzeniu Zgromadzenie Narodowe w punkcie porządku obrad Marian Krzaklewski przedstawia: „Sprawozdanie Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego o projekcie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.” oraz jako przewodniczący AWS przedstawia w Sejmie, w ramach wniosków mniejszości, solidarnościowy projekt konstytucji.

5 – 8 kwietnia - Ośrodek Badania Opinii Publicznej Sp. z o. o. przeprowadza sondaż w sprawie konstytucji.

16 kwietnia -Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” wzywa członków i sympatyków związku do odrzucenia w referendum Konstytucji autorstwa Zgromadzenia Narodowego.

8 – 11 maja - Ośrodek Badania Opinii Publicznej Sp. z o. o. przeprowadza sondaż w sprawie konstytucji.

25 maja - w referendum za przyjęciem nowej konstytucji opowiedziało się 52,71 proc. głosujących, za odrzuceniem - 45,89 proc. Udział w referendum wzięło 42,86 proc. uprawnionych.

28 maja – Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” oświadcza: „Uważamy za niedopuszczalne wydawanie ogromnych środków publicznych i angażowanie urzędów państwowych i instytucji w kampanię na rzecz Konstytucji. Konstytucja ta w ostatniej fazie była przygotowywana pośpiesznie, zawiera szereg sprzeczności i nie daje gwarancji dobrego funkcjonowania państwa.